

la part del riu d'Arinsal fins a la seva unió amb la ribera d'Ordino.

DOC. ANT. El *Cartulari de la Vall d'Andorra* (ed. C. Baraut) conté: *Petrus Cicart de Erz* 1275 (p. 299); *Erc* [-ç] i *Ercx* en doc. del S. XIII (p. 345); *P. d'Erz* 5 en doc. de c. 1300 (p. 345). A més, apareix un individu, *Guillermus de Erts*, habitant de Ponts, en un doc. de Gualter de 1328 (vist per JCor. a l'Arxiu de Solsona).

PRON. MOD.: oït 1932 *yerks* a Erts, i *érks* a la 10 Maçana i a Tor (Vall Ferrera).¹

La grafia d'aquest nom presenta variacions: *Erz*, i modernament *Erts* i *Ercs*; la *GranEncCat* a l'article *Erts* dona *Ercs* com a variant gràfica.

ETIM. JCor. en el seus diversos estudis el remunta 15 al basc *ertz* (E.T.C. I, 84; II, 36), mot que en el basc comú i guip. comú significa «esquina, orilla, borde» (Azkue) i b.nav. *eretz*, sul. *é(r)etz* «lado», «respecto», «relació» (Mitzelena, *Fon. Hist. Vasca*, 162).² JCor. especifica el matís originari com «voreria», «caire» d'a- 20 cord amb la situació d'aquest llogaret prop del riu d'Arinsal» (E.T.C. II, 36).³ J.G.

¹ Com nota JCor. (*EntreDL* II, 45) el canvi de *-rts* en *-rks* és usual en aquesta zona. — ² Mitxelena sembla admetre que en *ertz* hi hagi síncope de *eretz*, 25 però el fet és que ja és *ertz* en els *Refranes y sentencias*, de 1596. — ³ Possible que el mot basc hagi deixat rastre també en la toponímia occitana. Mistral inclou *Lers* (amb variant *Ers*) com a nom d'un afluent del riu Arieja, de fet sembla la forma *Irce*, 30 que apareix en una donació de 989, a favor de Cui-xà, com a nom d'un riu junt amb l'Arieja sigui l'afluent en qüestió: «ipse alodes qui est infra Ambas aquas, id est inter Aregia et Irce alba» i «vinea qui est ultra Irce» (Abadal, *Eixalada*, pp. 200, 18, 21). 35 Llavors és dubtós el basquisme tant per aquesta i-com per l'àrea geogràfica. Per aquesta és més probable que ho sigui un nom bearnès. PRaymond en el seu *Dict. Top. de B. Pyr.* inclou *Lers* 1443, *Lertz* 1486, nom d'una muntanya, avui grafiat *Lbers*; la 40 seva relació amb l'andorrà *Erts* i el basc *ertz* no és clara, com sigui que la seva inicial palatal lateral té aparences de venir de *L̥*.

ESBLADA

Poblet en el Gaià, agregat del municipi de Querol (Alt Camp), situat a la dreta del torrent d'*Esblada*, al vessant occidental de la serra de Brufaganya.

PRON.: *əzbláda* (Casacuberta).

Un individu *Petrus Dazblada* es troba entre els signataris de la carta de població atorgada el 1225, per Ramon II de Cervera, l'abat de Poblet, als habitants de Juncosa, Torms i Soleraç (Font Rius, núm. 246, i, 55 351), i un personatge, *Guerau Dezblada*, figura com a oficial reial en doc. de 1383 (Rubió, *Diplomatari de l'Or. Català*, 597). Veg. també a l'art. *Sabella*.

ETIM. Com s'assenyala en el *DECat* (I, 822a57) consta de *es* (article antic m., procedent d'IPSE) i *blade* 60

(m.), l'antiga variant de *blada* 'arbre selvàtic de la família de l'auró', provinent del grec i llatí *PLATÁNUS* 'plàtan'. El tractament d'-ANUM en *PLATANUM* > *blade* segueix la mateixa regla que en *RAPHÁNUS rave*, *ORPHÁNUS orfe* (per a la qüestió de la *b-*, vegeu l'article *blada* del *DECat* I, 822-23). Com s'hi indica, la forma originària *blade* (m.) amb la seva *-e* [ə], fou identificada amb el femení en *-a* de tants d'arbres com *alzina*, *olivera* etc. J.G.

Escabort, V. apèndix a *Escart*

ESCABOSSA, MOLA ~

Nom antic d'un indret en el terme de Castell de Cabres (Baix Maestrat), del qual tenim notícies només en la carta de població que havia atorgat el noble aragonès Blasco de Alagon, l'any 1237, per al repoblament del sudit Castell de Cabres: «hereditatem meam que est in termino de Castiel de Crabas, que dicitur *Mola Escabosa*» (*BSCC* XIV, 198).¹ Ens cal llegir-hi molt probablement *Escabossa* o *Escaboça*.

Sembla segur que *Escabossa* està relacionat amb *cabossa* 'gros cap d'una cosa', que efectivament és mot en ús avui en el Maestrat (*DECat* II, 504a35). I la *Mola Escabossa* fa l'efecte de ser una mola ampla escapçada, és a dir, un tossal o un turó ample, del qual s'ha estimbat o escantellat un tros del cim.

Interpretem, doncs, *escabossa* 'cosa que té la cabossa escapçada', i ens inclinem a considerar aquest mot com derivat postverbal d'un infinitiu *escabossar*, format de *cabossa* 'cap gros' paral·lelament a *escapçar*. De l'existència d'un verb *escabossar* en català ens poden donar fe la presència del bearnès *escaboussà* «dècapiter, ôter le cabòs» (Palay, s. v.) i de l'aranès *escabossat* 'escapçat (arbre)' (vegeu JCor., *El parlar de Vall d'Aran*, § 144c, p. 240). Per al sufix *-ossa*, cf. *Erossa* supra.

Hom diria normalment l'*Escabossa* en referir-se al paratge en qüestió, i la *Mola Escabossa* quan hom volia distingir-la d'altres moles o turons. J.G.

¹ Hi ha referència al mateix document en *EEMCA* III, II, 72, i segons que ens informa Font Rius (II, Ap. al vol. I, 1983, 174) la carta de població en qüestió va inclosa en Gual Camarena, *Cartas pueblas del reino de Valencia*, doc. núm. 12 (tesi inèdita).

50 ESCADARS

Poblet del municipi d'Urtx (Cerdanya), a la dreta de la riera d'Alp.

PRON.: *əskədárks*, anotat a Puigcerdà (Casacuberta, 1920), i a Queixans, Urtx, Guils, Bolvir (JCor., 1935). D'acord amb aquesta pronúncia alguns textos grafien *Escadarc*s.

Botet (GGC, prov. Girona, 916), que escriu *Escadars*, fa constar que hi ha esments antics d'*Escadarcz* 1274 i *Descadartz* (ell posa *Des-Cadartz*) 1308; Del-